

סוכה פרק ראשון סוכה

יד.

עין משפט נר מצוה

צב א מיי פ"ה מהל'
טומאה חולצין הלכה
ח:
צב ב ג מיי פ"ה מהל'
סוכה הלכה ז סמג
עשין פת טושי"ח א"ח סימן
מרכט סעף יח:

(א) עוקלין פ"ה מ"ה
(ב) ס"ה ז"ב, (ג) [סס],
(ד) [ז"ל אלוטרי], (ה) [ז"ל
אלטרי], (ו) [ימות סד, ונס
ח אמר ר' יתחקר], (ז) [ז"ל
אלטרי], (ח) [נקמן ע. ל.],
(ט) [נקמן פ. ל.], (י) [נקמן ז.],
(יא) [ז"ל ממחשבה], (ב) [ז"ל
יתחקר לה], (ג) [ע"י רש"י
מעניי סה. ד"ה מסת],

הגהות הב"ח

(א) גמרא בשניו מעשה
שהמפעשה מבטל מיד
מעשה ומיד מעשה
ומחשבה אינה מבטלת
לא מיד מעשה: (ב) רש"י
ד"ה שהמעשה מבטל:

מוסף רש"י

יורדין לירי טומאת
לירי טומאה טומאה
(ח). במחשבה. מחקר
שחשב עליו שיעשה מות
שהוא עשוי ולא יוסף
תיקון אחר, הוא גמרא
מלאכתו ומקבל טומאה
(ט) כגון עור מומקן
קמנו למעלה עומד ואינו
מקבל טומאה עד שיעשה
המעלה, חשב עליו
לעשותו שלחן, דלתי חסר
שום מלאכה, דהשתא מיד
ראוי לשלחן, מקבל טומאה
מיד (תוחות טו). וכן
גולגולת, לאמת כהן
שומקן (חולין סה). כל
שעמד לשוף לשון ולגרר,
ואמר הנה דלתי מסיקין
מלאכה הוא וטורח, ואם
חשב עליה שלא לשוף ולא
לשון, הלאוהו מעשה
זו לירי גמרא מלאכה
מלאכה ומהל (קדושין טו).
ואין עולין מטומאה
ממורת טומאה שירידה לן
ואש"פ עשוי לא טומאה,
משמלק עליהן אין עולין
מקבל טומאה (שבת ח).
אלא בשניו מעשה.
שיעשה זה מעשה לקבלת,
שעבד או יתקב, וכן
עד שלא קבלו טומאה
אין עולין ממורת קבלת
טומאה שירידה ממחשבה זו
אלא בשניו מעשה, עד
שימלא לשוף לשון ולגרר
(קדושין טו). מחקר שחשב
על העור לעשות שטיח,
ירי לירי טומאה, ואם
חזר וחשב עליו לרצועות
וטמלים לא בטל ממורת
ללי ולא חסר בכך עד
שעין בו אחר, דהו שניו
מעשה (שבת כג). מעשה
מציא מיד מעשה
ומיד מחשבה. המחיל
לשוף ביטל מהס טומאה גמרא
מלאכה לשם בין שירד
לשו ע"י מעשה שהחליקן
וגילה דעמו שאין מחסרין
עד תיקון בין שירד לו.
ע"י מחשבה (קדושין טו).
מחשבה אינה מוציאה.
חשב עליו לשוף לשון לשון
אחר שחשב עליהן שלא
לשוף שלא לשון אין יואצין
מחשבתו הלאוהו
(שם). בעתה פ"ה זלע"י
(יבמות טו). וישי"ח בהגהות
ה"ח.

יורדין לירי טומאה במחשבה. מי שחשב עליו שזה יהא גמרא מלאכתו כגון שיעבדו לדרגה או לדולצקי כיון שיעבדו מקבל טומאה ואלמלי עיבדו לרצועות וסנדלין אין מקבלים טומאה עד שיגמרו למלאכה הסנדלין: ואין עולין מטומאתן. ממחשבת תורת קבלת טומאה אין עולין במחשבה כגון עיבדו לשלחן ולדרגה ויחשב עליו לרצועות וסנדלין אין מחשבתו מבטלת ממורת קבלת טומאה: **אלא בשניו מעשה.** עד שימן בו אחר: (א) **מעשה מבטל מיד מעשה.** אפילו עשה בו מעשה מוכיח ממחילה לשלחן כגון שקיטלו קציבותיו לפימותו כיון שנתן אחרם בו לחתכו לסנדלין מבטל מעשה ראשון וכל שכן שמוציא מיד מעשה שלא היה זה מעשה: **וכי סימא הני מילי.** דלא מבטלין במרייתא לקמייתא כללים דחשיבי ומשיילא עליו שם כלי במחשבה אינה נוחה להפקיע שמה: **שכנסן.** לקמיה מפרש מאי היא: **טורח.** דגלי דעמיה דלא ינחא ליה זהו וטורח מלקבל טומאה היותה האלה עוד ולא הביאה טומאה על האולת עד שגיע טומאה באוכל עצמו: **ור' יוסי מטמא.** טעמא מפרש לקמן: **בשלא למאן דאמר.** האי כנסן היינו שהתיר אגדן של עומרין לשון מתבוססת דלמין (יחזקאל טו) מתגוללת כלומר כיון שהתיר אגדן השבלין מתגוללין בגורן לפי שנוחין להתפסר. או לשון כנה דמתרגמינן וחס כנו וית כסיסה (שמות ז) כלומר הכנו לדשן: **שפיר.** לא קשיא לך דלציבה מצית למימר דקיימי רבנן כוותיה כיון שהתיר אגדן דלא הוה אלא כמחשבה בעלמא דגלי דעמיה דלא ינחא ליה צידות שלהן שאין היותו ראיות לשבלין אלא כפי לאוגדן זהה ודאי מוכח דלא כפי לאוגדן: **אלא למאן דאמר כנסן ממש.** שדשן לידות דרגלי בהמה או במקבת כמו בשמן נכוס קמינו (תהלים מד) נוסקו את חלקתי (ירמיה יב) והכל דליכא מעשה רבה הוא דלמך דקא מטריה רבנן אכל במחשבה לא אמר: **מאי איכא למימר.** ר' כוצר לאכילה מוקמת לה להיא דלעיל מאי טעמא דרבנן: **הכא נמי.** פלוגתא דלחריס ורבנן כשכנסן ממש כשנמלק לסיכוך: **האי מאי.** בשלמא גבי פלוגתא דר' יוסי דקא מיירי בגורן איכא למימר טעמא דרבנן יוסי דלע"ג דכנסן חזו למייהו ידות וינחא ליה שיהו מחווצרות באוכל כמו שהן. וטוסות מריליא"ה זלע"י: **הואיל וראויה להפוך.** ראשי

ב"ד ידות האוכלין שבססן בגורן טהורות. משנה היא פ"ק דעוקלין (מ"ה): **בעתה.** כפרק ה"ב על יבמותו (יבמות דף סד). פ"י צקונטרס עתה פ"ה זלע"י ולא יתכן דללא ידות נמי יכול להפך זה את המצוה והיא נקראת רמת שמטריין זה את המצוה מן המון שלה דכתיב (ישעיה ז) אשר זורה צרחת וצמורה וכוונת פירשפורק"אוכן עיקריה: אי

בססן ממש מאי איכא למימר הכא נמי שבססן ממש אי הכי מאי טעמיהו דאחרים דאמור רבי יוסי דתנן ר' יוסי מטמא האי מאי בשלמא התם טעמא דרבי יוסי חזיא לכדרכי שמעון בן לקיש דאמר רבי שמעון בן לקיש הואיל וראויות להופכן בעתה אלא הכא למאי חזיא לבי סתר למנקט להו בגיליהו גופא כל ידות האוכלין שבססן בגורן טהורות ורבי יוסי מטמא מאי בססן רבי יוחנן אמר בססן ממש ר' (אליעזר) אומר התיר אגדן בשלמא לרבי (אליעזר) דאמר בססן התיר אגדן היינו דמטמא רבי יוסי אלא לרבי יוחנן דאמר בססן ממש אמאי מטמא רבי יוסי א"ר שמעון בן לקיש הואיל וראויות להופכן בעתה ר' א"ר (אליעזר) למה נמשלה תפלתן של צדיקים כעתר לומר לך מה עתה זה מהפך את התבואה בגורן ממקום למקום אף תפלתן של צדיקים מהפכת דעתו של הקב"ה ממדת אכזריות למדת רחמנות: **מתני'.** מסככין בנסרים דברי רבי יהודה ורבי מאיר באוסר (ב) נתן עליה נסר שהוא רחב ארבעה טפחים כשרה ובלבד שלא יישן תחתיו: **גמ'.** אמר רב מחלוקת בנסרין שיש בהן ארבעה דברי מאיר אית ליה גורת תקרה ורבי יהודה לית ליה גורת תקרה אבל בנסרין בהן ארבעה דברי הכל כשרה ושמואל אמר בשאין בהן ארבעה מחלוקת אבל יש בהן ארבעה דברי הכל פסולה אין בהן ארבעה ואפי' פחות משלשה הא קנים בעלמא ניהו א"ר פפא הכי קאמר יש בהן ארבעה דברי הכל פסולה פחות משלשה דברי הכל כשרה מ"ט קנים בעלמא ניהו כי פליגי משלשה עד ארבעה מר סבר כיון דליתנהו שיעור מקום לא גזרינן ומר סבר כיון דנפקי להו מתורת לבוד גזרינן תנן נתן עליה נסר שהוא רחב ארבעה טפחים כשרה ובלבד שלא יישן תחתיו בשלמא לשמואל דאמר בשאין בהן ארבעה מחלוקת אבל יש בהן ארבעה דברי הכל פסולה משום הכי לא יישן תחתיו אלא לרב דאמר בשיש בהן ארבעה מחלוקת אבל אין בהן ארבעה דברי הכל כשרה לר' יהודה אמאי לא יישן תחתיו מו סברת דברי הכל היא סיפא אתאן לרבי מאיר תא שמע (ב) שני סדינין מצטרפין שני

השבלים: **עשיר.** עד לירי הידות. עמר פורק"א. ואלמלא הידות אין נוחין להפכן זה דמתוך שהם קצרים יואצין מצין צ' עוקליה של עמר ונשמטין ממנה והוא כשכנסן מחלתן לא לבטלן נמכוין אלא לרכיך: **אלא הכא.** דבעי להו לסקך: **למאי חזו.** ידות חולסין משכנסן ואינן אגודות צבן: **בגיליהו.** צקשין שלהם יאחוס וינטלו ראשי השבלים עמהם: **משום הכי מטמא רבי יוסי.** דקסבר מעשה זוטא לא בטלה מורת ידות מינייהו. שאלתי את מורי מגופה דמשנה דמייתי אגז גררר בשמעתי מי שייך למימי גופא דכגרי במימרות האמוראים ואמר לי רבי משום דהך משנה מן הטהרות שאין מהם שום גמרא בעולם ולא מפורשת כשאר המשניות לפיכך נהגה הש"ס לומר גופא כדי לפרש: **למה נמשלה נו'.** אגז דלמך הואיל וראויות להפך בעתה נקט נמי הא מלתא למה נמשלה נו' דכתיב ויעתר לו (ה) (בראשית כה) ויעתר לו (ס): **מתני' מסככין בנסרים.** בגמרא מפרש פלוגתיהו: **נתן עליה נסר שהוא רחב ארבעה.** בגמרא מפרש מאן קתני לה: **ועלזא שלא יישן חסיו.** דנסך רחב ד' סך פסול הוא דלמך בגמרא לרב אליעזר דר' מאיר ולשמואל לרבני הכל וסוכה כשרה ובגון דיהביה אלל הדופן דסך פסול אינו פסול כל' אמנת דלמריין דופן עקומה: **גמ' מחלוקת בנסרים שיש בהן ארבעה.** שרוב תקרות הבית עשויות מהן: **ר' מאיר.** דפסיל אית ליה גורת תקרה אי מכשרת צוה אתי למימר מה לי לסקך בצלמו מה לי לישב תחת קורות ציית אף היא בנסרים מקורה והואיל דלפי פסול דסוכה אמר רחמנא ולא צייתו של כל ימות השנה: **אלא בנסרים שאין בהם ד'.** שאין רוב תקרות עשויות מהן: **דברי הכל כשרה.** דלא דמי לתקרה דלגורן צוה: **בשאין צוה ד' מחלוקת.** כההוא מכשר ר' יהודה משום דלפי רוב תקרות עשויות מהן לא גזרינן צוה ור' מאיר חייב למיעוט שיש מיעוט העושין תקרה מהן: **אין צוה ארבעה.** קפסול ר' מאיר: **אפילו כפחות משלש.** בתמיה: **הא קנים בעלמא ניהו.** וא"כ צמאי מוכשר: **א"ר פפא הכי קאמר.** שמואל יש בהן ארבעה דברי הכל פסולה כו': **שיעור מקום.** דלפי רשות פחות מארבעה: **לא גזרינן.** משום תקרה דלא חשיבי לעשות תקרה מהן: **כיון דנפקי מטורה לצוה.** שאם היא איור במקום אחד מהם לא מצי למימר לצוה חשיבי להיות ממות לתקרה וגזרינן: **סגן עשיר עליה נסר כו'.** קא קלקא דעמיה דברי הכל היא וכשרה ובגון שנתנו מן הצד דלמריין דופן עקומה ולא חשיבי סך למיפסלה: **שני סדינין מצטרפין** לארבעה טפחים לפסול כנסוהו משום סך פסול שסיך דצד המקבל טומאה וסך פסול באמצע פסול בארבעה:

מחלוקת. ר' מאיר גזר הני משום תקרה, סבר מאן דחזו דמכשרין בנסרים שיש בהן ד' טפחים איהו לאכשורי תקרה, ור' יהודה לא גזר. יהודה סבר כיון דלית בהו ד' טפחים דאינון מקום לא גזרינן, ור' מאיר סבר כיון דנפקי משלשה דהוא לבוד גזרינן. ואקשינן עליה דרב מתני', דתנן גזר עליה נסר שרחב ד' טפחים כשרה ובלבד שלא יישן תחתיו. ק"ד מתני' דברי הכל היא, קשיא לרב דאמר בשיש בהן ד' טפחים ר' יהודה מכשר איהו הכי לר' יהודה דנסר פסול הוא. ומשני רב, הא מתני' לאו דברי ר' יהודה היא אלא ר' מאיר היא דאית ליה גורת תקרה, ורבי יהודה פליג ואמר כשרה וישן תחתיו. תא שמע שני סדינין מצטרפין

לעזי רש"י
מציא"ה (מציידי"ש).
מוכס, מוכה.
פורק"א. קלשון.

רבינו הגנאל

יורדין לירי טומאת
במחשבה ואין עולין מיד
טומאת אלא בשניו
מעשה מבטל מיד
מעשה ומיד מעשה
ומחשבה אינה מבטלת
לא מיד מעשה ולא
מיד מעשה. פי' עור
היה, חושב עליו להיות
כלי ואם נעשה בו
טומאה נטמא, אבל אם
היתה טומאה וחושב
לעשות עור, אינה יוצאה
מתורת כלי במחשבה
עד שיעשה בה מעשה.
כדתנן שלחן שנטלה אחת
מרגלי טהורה כו'. (ז) והו
פירושו כל היורדין לירי
טומאה במחשבה, אין
עולין מיד טומאה אלא
בשניו מעשה, וכי יתמט
ידות האוכלין במחשבה
גיאי להו, והתנן בפרק
ראשון בעוקלין כל ידות
האוכלין שבססן בגורן
טהורין, כלומר הכניסן
לאוכל ולמלק עליהן
בגורן טהורין, ור' יוסי
מטמא, פסוגא של אשכול
שירינה טהורה, שירי בה
גריגרי אחד טמאה. פי'
בססן פסוק, דברסי' בע"ז
כיצד מבטלה, קטע ראש
חנה, ספה, והוא כמו
אונת, ואמריין בשלמא
לר' אלעזר דאמר להתיר
איגורן, הנה במחשבה
נתנן טהורות אליבא
דרבנן, שפיר, אלא לר'
יוחנן דאמר בססן ממש,
סבירא להו, דאף על
גב דעבד בהו מעשה
לבוטל דאין תוספת תורת
על פסול דאמריין דופן
עקומה:
גמ' מחלוקת בנסרים שיש
בהן ארבעה דברי מאיר
אית ליה גורת תקרה ורבי
יהודה לית ליה גורת תקרה
אבל בהן ארבעה דברי הכל
כשרה ושמואל אמר בשאין
בהן ארבעה מחלוקת אבל יש
בהן ארבעה דברי הכל
פסולה אין בהן ארבעה ואפי'
פחות משלשה הא קנים
בעלמא ניהו א"ר פפא הכי
קאמר יש בהן ארבעה דברי
הכל פסולה פחות משלשה
דברי הכל כשרה מ"ט קנים
בעלמא ניהו כי פליגי משלשה
עד ארבעה מר סבר כיון
דליתנהו שיעור מקום לא
גזרינן ומר סבר כיון דנפקי
להו מתורת לבוד גזרינן תנן
נתן עליה נסר שהוא רחב
ארבעה טפחים כשרה ובלבד
שלא יישן תחתיו בשלמא
לשמואל דאמר בשאין בהן
ארבעה מחלוקת אבל יש בהן
ארבעה דברי הכל פסולה
משום הכי לא יישן תחתיו
אלא לרב דאמר בשיש בהן
ארבעה מחלוקת אבל אין בהן
ארבעה דברי הכל כשרה
לר' יהודה אמאי לא יישן
תחתיו מו סברת דברי הכל
היא סיפא אתאן לרבי מאיר
תא שמע (ב) שני סדינין
מצטרפין שני